

Аннотація. *Обоснована важність проведення маркетингових досліджень спроса на органічну продукцію. Определены факторы, которые тормозят развитие органического производства в Украине. На основании результатов анкетирования представлены ключевые характеристики потребителей органической сельскохозяйственной продукции.*

Ключевые слова: *органическое производство, экологически безопасная продукция, маркетинговые исследования, целевые потребители.*

Summary. *Importance of leadthrough of marketings researches of demand is grounded on organic products. Factors which brake development of organic production in Ukraine are certain. On the basis of results of questionnaire key descriptions of users of organic agricultural produce are presented.*

Key words: *organic production, ecologically safe products, marketing researches, having a special purpose users.*

УДК 657

Голуб Н.О.
к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет, м. Мелітополь

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ

Анотація. *У статті розглянуто основні аспекти та актуальні питання фінансового обліку, а також розробка рекомендацій..*

Ключові слова: *фінансовий облік, фінансова звітність, користувачі, інформація*

Постановка проблеми. Фінансовий облік має актуальне значення для зовнішніх користувачів облікової інформації, які приймають рішення щодо партнерських зв'язків з підприємством, інвестування капіталу в його розвиток, банківського кредитування, придбання акцій, отримання дивідендів тощо.

Фінансовий облік трансформує дані первинних бухгалтерських документів за допомогою грошового вимірника та спеціальних методів обробки даних у корисну інформацію для зацікавлених юридичних і фізичних осіб. Така інформація узагальнюється в системі рахунків бухгалтерського обліку за певними принципами, які зафіксовані у національних стандартах обліку, та загальноприйнятими процедурами обробки даних. Економічні показники фінансового обліку відображаються у бухгалтерському балансі, у звітах (про фінансові результати, рух грошових коштів, рух власного капіталу) і служать джерелом інформації для зовнішніх і внутрішніх користувачів. Аналіз роботи

підприємства дає можливість виявити сильні та слабкі сторони його господарської і фінансової діяльності, конкурентні переваги, «вузькі місця», простежити тенденції розвитку на основі динаміки економічних показників та прийняти обґрунтовані рішення, які впливають з аналізу форм звітності.

Аналіз останніх досліджень. Сьогодні питаннями судово-бухгалтерської експертизи займаються Ткаченко Н.М., Правдюк Н.Л., Бутинець Ф.Ф., Нашкерська Г.В., В.Ф. Палій, Я.В. Соколов.

Мета роботи. Метою дослідження є вивчення актуальних питань фінансового обліку та розробка рекомендацій.

Виклад основного матеріалу. Фінансовий облік займає центральне місце в системі облікових дисциплін тому, що його організація та методологія регламентуються законом про бухгалтерський облік та звітність в Україні, стандартами, планом рахунків, законодавчими актами, які є обов'язковими для застосування на всіх підприємствах і в організаціях.

Систему обліку необхідно розглядати в широкому аспекті, а не в традиційному, коли вона обмежувалась проблематикою та змістом лише самого обліку. Під системою розуміється сукупність усіх дисциплін, які мають зв'язок із обліком або базуються на ньому. Перш за все, на систему обліку впливають методологічні дисципліни, які мають важливе значення для розвитку теорії бухгалтерського обліку; теорія систем, теорія інформатики, менеджмент, кібернетика, математика та ін. Хоча названі дисципліни і не відносяться до облікових, однак їх вплив на формування загальної теорії бухгалтерського обліку важко заперечити.

Другу групу дисциплін облікового профілю становлять фінансовий та управлінський облік, контролінг і калькулювання, кожна з яких має свій предмет, метод та призначення. Всі ці дисципліни виконують певну роль у загальній системі бухгалтерського обліку.

Фінансовий облік забезпечує контроль за використанням ресурсів у процесі господарської діяльності, узагальнює інформацію на рахунках і

регістрах, використовує отримані дані для складання балансу та інших форм звітності, забезпечує інформацію для зовнішніх та внутрішніх споживачів.

Управлінський облік обробляє інформацію про формування собівартості, забезпечує дані про відхилення фактичних показників від прогнозованих значень в оперативному порядку, використовує облікову інформацію для розрахунку собівартості продукції та прийняття рішень, забезпечує менеджерів різноманітними даними про використання ресурсів та ефективність виробництва.

Калькулювання забезпечує дані про собівартість продукції та рівень використання ресурсів на одиницю окремих видів продукції, робіт і послуг, а калькуляції служать основою для ціноутворення.

Контролінг призначений для збору внутрішніх показників діяльності підприємства та моніторингу зовнішнього середовища, в якому воно функціонує, з метою планування стратегії розвитку.

До третьої групи облікових дисциплін відносяться спеціальні дисципліни, які сприяють поліпшенню системи бухгалтерського обліку, а саме: організація бухгалтерського обліку та методика його викладання.

Організація бухгалтерського обліку відіграє важливу роль у роботі керівника бухгалтерської служби, її призначенням є вдосконалення і раціоналізація обробки інформації, розподіл робіт між персоналом бухгалтерії, наукова організація праці.

Методика викладання обліку є одним із найважливіших елементів у роботі професорсько-викладацького складу. Вона узагальнює рекомендації науки і практики стосовно розробки найбільш досконалої системи передачі знань та навичок з обліку в процесі навчання.

Четверту групу утворюють дисципліни, які базуються на основі бухгалтерського обліку. Вони поділяються на три підгрупи:

- аналітичні (теорія аналізу, аналіз господарської діяльності, фінансовий аналіз, спеціальні види аналізу);
- контрольні (аудит, ревізія, судово-бухгалтерська експертиза);

- управлінські (формування собівартості продукції).

Аналітичні дисципліни використовують дані фінансового та управлінського обліку для проведення різних видів аналізу:

- традиційного (ґрунтується на причинно-наслідкових зв'язках між окремими показниками фінансово-господарської діяльності);

- фінансового (розкриває положення та динаміку фінансового стану підприємства);

- функціонально-вартісного (спрямований на зниження собівартості продукції з точки зору функціонального призначення витрат).

Контрольні дисципліни діагностують систему обліку з позицій законності й правильності обробки інформації, дотримання норм і стандартів обліку, відповідності даних синтетичного та аналітичного обліку, відповідності облікової інформації даним форм фінансової і статистичної звітності.

Аудит являє собою незалежну експертизу достовірності, законності, якості ведення обліку та відповідності його даних бухгалтерському балансу та іншим формам фінансової звітності.

Ревізії проводяться з метою виявлення порушень у використанні всіх видів ресурсів, недотримання норм їх витрачання, крадіжок, псування матеріальних цінностей, порушень у технології виробництва й роботі управлінського та виробничого персоналу.

Судово-бухгалтерська експертиза; спеціальна дисципліна, яка займається дослідженням і розробкою питань використання економічних та бухгалтерських знань у конкретних галузях юридичної практики.

Управлінські дисципліни ґрунтуються на даних обліку, їх поява обумовлена розвитком менеджменту й необхідністю його забезпечення даними для контролю та прийняття рішень.

Система управління базується на даних різних дисциплін; фінансового та управлінського обліку, калькуляції, аналізу, контролінгу та ін. Досягнення мети підприємства (прибуток, частка ринку, низькі витрати) можливе за умов своєчасного отримання інформації про хід процесів і явищ, що впливають на

діяльність підприємства. Контролінг призначений для отримання інформації за індикаторами, які діагностують господарську діяльність і показують відхилення від прогнозованих параметрів.

Однією з дисциплін, що забезпечують досягнення мети підприємства, є управління собівартістю (контроль за формуванням собівартості продукції на основі норм і стандартів). Концепція такого контролю ґрунтується на ідеї про тісну залежність між собівартістю і прибутком. Якщо апарату управління вдається забезпечити собівартість продукції в заданих параметрах, то за інших рівних умов плановий прибуток буде отриманий. Отже, протягом місяця необхідно відстежувати витрати на виробництво за допомогою фіксування відхилень від установлених норм і стандартів.

Важливою дисципліною облікового циклу є історія розвитку бухгалтерського обліку, яка дозволяє чітко усвідомити шлях пізнання та зробити висновки щодо подальшого розвитку науки. Врахування історичного аспекту дозволяє:

- розкрити динаміку історичного процесу, описати закономірності історичного процесу;
- виявити тенденції розвитку, невирішені проблеми обліку;
- простежити розвиток ідей, методів, категорій обліку;
- показати проблеми обліку та їх інтерпретацію на різних етапах еволюції обліку;
- оцінити нові ідеї в світлі розвитку бухгалтерського обліку;
- відстежити загальну концепцію розвитку обліку;
- передбачити шляхи подальшого розвитку обліку.

До облікових також відноситься дисципліна, що розкриває інформаційні системи бухгалтерського обліку. Серед економістів поширена думка про те, що автоматизована система обробки інформації докорінно відрізняється від ручних систем внаслідок відмінностей у регістрах бухгалтерського обліку. З цим не можна погодитись, оскільки не форма рахівництва визначає суть обробки

інформації, а внутрішній зміст або алгоритм. Бухгалтер задає машині алгоритм, який і визначає роботу електронно-обчислювальної техніки.

Слід відмітити, що Пушкар М.С. поділяє точку зору В.Ф Палія і Я.В Соколова, що "бухгалтерський алгоритм; це і є форма рахівництва"[2]. Сутність форми рахівництва не залежить від технічних засобів обліку, вона є загальним поняттям для всіх способів обробки інформації.

Висновок. Отже, кожна з дисциплін облікового циклу призначена забезпечувати інформацію певного кола споживачів і виконує корисну функцію. Тому, коли мова йде про перспективи розвитку бухгалтерського обліку, необхідно зосереджувати увагу не тільки на проблемах фінансового чи управлінського обліку, а й зважати на інші складові елементи обліку.

Значення системного підходу до вивчення бухгалтерського обліку полягає в тому, що виділення окремих дисциплін дає можливість проаналізувати рівень розвитку кожної з них та окреслити завдання, які стоять перед наукою та практикою щодо їх розвитку в найближчій перспективі.

Література:

1. Соколов Я. В. Бухгалтерский учет : от истоков до наших дней : учеб. пособие для студ. экон. спец. вузов. / Я.В. Соколов. – М. : Аудит, 1996. – 638 с.
2. Пушкар М. С. Фінансовий облік: Підручник. /М.С. Пушкар. - Тернопіль: Карт-бланш, 2002. - 628 с.

***Аннотація.** В статті розглянуті основні аспекти і актуальні питання фінансового учета, а також розробка рекомендацій.*

***Ключевые слова:** финансовый учет, финансовая отчетность, пользователи, информация*

***Summary.** In the article the main aspects and topical issues of financial accounting, as well as development of recommendations.*

***Key words:** financial accounting, the financial statements, the users, the information*